WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY. KLASA 5

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

I.1. Czytanie utworów literackich – liryka

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
– rozpoznaje czytany utwór jako wiersz, – wygłasza z pamięci wskazany wiersz, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór, – krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór, – wie, kto to osoba mówiąca w wierszu, – wyjaśnia pojęcie podmiotu lirycznego, – wie, kto to jest bohater wiersza, – wyjaśnia pojęcie adresata utworu,	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – wymienia cechy poezji, – czyta wiersz głośno i wyraźnie, – wygłasza z pamięci wskazany wiersz, zwracając uwagę na znaki przestankowe, – wypowiada się na temat przeczytanego utworu, – podejmuje próbę uzasadnienia wrażeń, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór, – wskazuje wartości ważne dla podmiotu lirycznego w	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – uzasadnia, dlaczego utwór jest wierszem, – czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa, – wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z poprawną dykcją, – określa temat wiersza, – opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, – wyodrębnia obrazy poetyckie, – nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór,	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: – wyjaśnia, na czym polega język poezji, – czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, – wygłoszą wiersz z pamięci, odpowiednio modulując głosem i dokonując interpretacji głosowej, – opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: – prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybiera, w tym interaktywnej, – samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu, – tworzy własne przykłady epitetów, porównań, uosobień, metafor, wyrazów dźwiękonaśladowczych, ożywień, – wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, metafor, wyrazów dźwiękonaśladowczych,

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
– odróżnia podmiot liryczny od adresata, – wymienia wartości w utworze, – wskazuje wers i strofę (zwrotkę), – odróżnia wers od strofy (zwrotki), – wyjaśnia, czym jest rym, wers, refren, – wymienia nazwy środków stylistycznych, takich jak: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, – wymienia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, – zna pojęcia hymnu, bajki, – odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł.	omawianych utworach, – określa nastrój wiersza, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny, np. rysunek, drama), który stanowi interpretację omawianego utworu, – nazywa wyrazy wskazujące na podmiot liryczny i adresata, – opowiada o osobie mówiącej w wierszu, – przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, – wskazuje adresata utworu, – wskazuje bohatera utworu, – odnajduje wers, w którym jest zwrot do adresata, – rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy w omawianych tekstach, – wymienia nazwy środków: ożywienie, apostrofa, powtórzenie, – wskazuje rymy w wierszu, – rozpoznaje rym jako element	– przedstawia, jak rozumie omawiany utwór, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, np. rysunku, dramy, – wskazuje cechy podmiotu lirycznego, – określa cechy bohatera wiersza, – porównuje rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach, – rozpoznaje w wierszu przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę, powtórzenie, – wie, że utwór może mieć sens dosłowny i przenośny, – rozpoznaje refren jako element rytmizujący wypowiedź, – dzieli wersy na sylaby i podaje ich liczbę w każdym z nich, – wymienia cechy hymnu, bajki.	uczuciach, – opisuje zachowanie bohatera utworu i wyraża swoją opinię na jego temat, – porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, – opisuje adresata utworu, – wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, które wzbudza w nim czytany utwór, – wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, – wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście, – uzasadnia własne rozumienie utworu, – rozpoznaje funkcję epitetu, porównania, uosobienia, metafory, apostrofy, ożywienia, powtórzenia, – odróżnia sens dosłowny od przenośnego, – wyjaśnia, na czym polega rytm utworu, – odróżnia informacje ważne	uosobień, ożywień, apostrof, powtórzeń, – odczytuje sens przenośny w utworze, – wymyśla własne propozycje wyrazów rymujących się, – omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, – określając nastrój wiersza, uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do elementów utworu, – charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza, – charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza, – porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza, – rozpoznaje hymn i bajkę wśród innych gatunków

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
	rytmizujący wypowiedź, – rozpoznaje utwór jako hymn, bajkę, – dzieli wers na sylaby.		od mniej istotnych, – rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź – liczbę sylab w wersie, – wskazuje cechy hymnu i bajki w danym utworze.	literackich.

I.1. Czytanie utworów literackich – epika

ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
– odpowiada na proste pytania dotyczące fragmentu tekstu, – rozpoznaje utwór epicki, – odróżnia utwór epicki od wiersza, – wymienia elementy świata przedstawionego: czas, miejsce akcji, bohaterów, wydarzenia,	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – odpowiada na pytania dotyczące fragmentu tekstu, – wymienia cechy utworu epickiego, – określa czas i miejsce akcji oraz bohaterów, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – odpowiada na proste pytania dotyczące znajomości całego tekstu, – czyta głośno, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, – rozpoznaje czytany utwór	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: – analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski z analizy, – wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w przeczytanych utworach, – uzasadnia przynależność	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: – porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, – dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju i gatunku literackiego,

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
– rozpoznaje fikcję literacką, – wskazuje elementy realistyczne (rzeczywiste) w omawianych utworach, – wymienia wybrane gatunki literackie: mit, opowiadanie, powieść, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł, – wymienia wybrane wydarzenia omawianego utworu, – rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim, – rozpoznaje bohatera, – wymienia bohaterów utworu, – zna pojęcie narratora, – zna pojęcie narracji, – zna pojęcia fabuły, akcji, – rozpoznaje wątek główny w utworze, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst,	– wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w przeczytanych utworach, – wymienia cechy gatunkowe mitu, opowiadania i powieści, – wyszukuje w tekście określone informacje, – rozpoznaje elementy budowy utworu – tytuł, – ustala kolejność wydarzeń w utworze, – nazywa wyrazy wskazujące narratora, – rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, – przedstawia bohatera utworu, – wymienia niektóre cechy bohaterów, – rozpoznaje wyrazy wskazujące na narrację, – odróżnia fabułę od akcji, – rozpoznaje wątki poboczne, – wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze, – wypowiada się na temat przeczytanego utworu,	jako epikę oraz mit, opowiadanie, powieść, – opowiada o elementach świata przedstawionego, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach, – rozpoznaje elementy budowy utworu – puenta, – opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, – wskazuje dialog w utworze, – nazywa rodzaj narratora w omawianym utworze, – nazywa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, – wymienia większość cech bohaterów, – nazywa rodzaj narracji: pierwszoosobowa, trzecioosobowa, – omawia wątek główny, – wymienia zdarzenia składające się na akcję w utworze, – określa doświadczenia bohaterów literackich,	rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do mitu, opowiadania, powieści, – rozpoznaje elementy budowy utworu – punkt kulminacyjny, – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, – wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, – rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, – określa relacje łączące bohaterów utworu, – uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu, – odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, – dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, – określa tematykę utworu, – omawia wątek poboczny, – odróżnia zdarzenia fabuły utworu od akcji,	podając odpowiednie przykłady z tekstu, – rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytuł, puenta, punkt kulminacyjny, – prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami, – porównuje narratora w różnych utworach literackich, – charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, – porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia swoje wnioski, – określi problematykę

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
– rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście, – opowiada ustnie o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń, – wie, co to dialog i monolog.	– wskazuje wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach, – rozpoznaje ważne informacje w utworze, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny, np. rysunek, drama, spektakl teatralny), który będzie interpretacją utworu, – rozpoznaje dialog i monolog.	– prezentuje własne rozumienie utworu, – ocenia bohaterów literackich i zdarzenia, – rozpoznaje fakty i opinie, – wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury, – odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, drama, spektakl teatralny, – odróżnia dialog od monologu.	– porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych, – porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami.	utworu i prezentuje ją w twórczy sposób.

I.2. Odbiór tekstów kultury – obraz

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
OBRAZ				
– określa tematykę obrazu, – nazywa wrażenia, jakie	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
OBRAZ				
wzbudza w nim dzieło sztuki, – wymienia elementy obecne na obrazie.	– prezentuje elementy przedstawione na obrazie, – wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obecne na obrazie, – odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury.	– opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, – nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, – określa uczucia, jakie wywołuje obraz, – przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki, – wskazuje cechy tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.	– opisuje pierwszy i drugi plan obrazu, – opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, – opisuje umieszczone na obrazie elementy, – przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki poprzez podanie tematów rozmów postaci przedstawionych na obrazie, – rozumie właściwości tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.	– określa nastrój obrazu oraz uzasadnia swoją wypowiedź, – przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu, – omawia elementy sztuki plastycznej, takie jak: plan, barwy, kompozycja, światło, ruch, – dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie.

I.2. Odbiór tekstów kultury – spektakl teatralny, koncert, kino, program telewizyjny i radiowy

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
– rozpoznaje słownictwo związane z teatrem, – odróżnia spektakl	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
teatralny od programu radiowego, telewizyjnego, koncertu i kina, – wie, kto to jest widz i aktor, – wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny, takie jak: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, muzyka, – wymienia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego, takie jak: gra aktorska, muzyka, – odróżnia tekst literacki od jego adaptacji, – wie, co to jest adaptacja utworu literackiego, – zna zasady zachowania się w kinie, na koncercie czy w teatrze.	– przedstawia własne rozumienie spektaklu, filmu, muzyki, – wskazuje cechy tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, – wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny, takie jak: reżyseria, rekwizyty, – wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego: reżyseria, – wskazuje charakterystyczne cechy przekazów audiowizualnych – filmu, – rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego, np. filmowa, sceniczna, radiowa, – wskazuje elementy plakatu teatralnego, – potrafi zachować się w kinie, na koncercie czy w teatrze.	– rozumie właściwości tekstów kultury przynależnych do: teatru, filmu, muzyki, – wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny – charakteryzacja, – wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego – ujęcie, – wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją, – zestawia treści tekstów kultury z własnym doświadczeniem, – wypowiada się na temat filmu, koncertu, spektaklu, – świadomie i z uwagą odbierafilmy, koncerty, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci.	– w ciekawy sposób opowiada o wydarzeniach, – określa cechy bohaterów, – opisuje bohaterów, – wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, – przedstawia morał płynący z przedstawienia, – opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem, – przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze, – planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy i rekwizyty do przedstawienia.	– pracując w grupie, planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny, – pracując w grupie, przygotowuje inscenizację przedstawienia, – wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego, – wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze, – przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnego mitu.

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II.1. Gramatyka języka polskiego

II.2. Zróżnicowanie języka

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FONETYKA, SŁOWOTWÓRSTWO				
– rozpoznaje sylabę, – wie, że *i* w wyrazie może pełnić różne funkcje, – zna pojęcie głoski nosowej, – zna pojęcie frazeologizmu, – zna frazeologizmy omawiane na lekcji, – wie, co to jest synonim i antonim, – zna słownik synonimów, – wie, że jest oficjalna i nieoficjalna odmiana polszczyzny.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – dzieli wyraz na sylaby, – wie, co to jest samogłoska, – rozróżnia funkcję samogłoski *i*, – wie, co to związek frazeologiczny, – rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach, – rozpoznaje synonimy i antonimy, – wie, jak korzystać ze słownika synonimów, – odróżnia oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – dzieli wyrazy na sylaby, – określa rolę samogłoski *i*, – wyjaśnia, co to jest związek frazeologiczny, – wie, że związki frazeologiczne są obecne w życiu codziennym, – podaje przykłady związków frazeologicznych, – podaje przykłady synonimów i antonimów, – omawia zasady korzystania ze słownika synonimów, – tworzy teksty z wykorzystaniem oficjalnej i nieoficjalnej odmiany polszczyzny.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: – rozpoznaje funkcję *i* w wyrazie, – wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych, – redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi, – wyjaśnia, czym są synonimy i antonimy, – tworzy synonimy i antonimy, – korzysta w praktyce ze słownika synonimów, – używa stylu dostosowanego do sytuacji komunikacyjnej.	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: – wykorzystuje w praktyce znajomość alfabetu do sprawnego wyszukiwania tytułów utworów w podręczniku i korzystania ze słowników, – wskazuje różne funkcje głoski *i*, – stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne, – używa synonimów i antonimów w celowy sposób, – dostosowuje sposób wypowiadania się do zamierzonego celu wypowiedzi.

II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
– wymienia części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, przyimek, zaimek, – zna pojęcia: odmienne i nieodmienne części mowy, – podaje pytania odmiennych części mowy, – rozpoznaje osobowe formy czasownika, – wymienia formy, przez które odmienia się czasownik: osoba, liczba, czas, rodzaj, tryb, – odróżnia bezokolicznik od odmiennych form czasownika, – rozpoznaje osobę i liczbę czasownika, – rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, – wie, że rzeczownik odmienia się przez	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – rozpoznaje w zdaniu części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, przyimek, zaimek, – wymienia odmienne i nieodmienne części mowy, – rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: formy zakończone na *-no* , *-to*, bezokoliczniki oraz konstrukcje z *się*, – nazywa przypadki i ich pytania, – odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, – rozpoznaje czas i tryb czasownika, – wskazuje wyrażenie przyimkowe, – wie, że przyimek jest nieodmienną częścią mowy, – wie, że przyimek łączy się z	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, – rozpoznaje formy przypadków wyrazów, – rozpoznaje rodzaj czasownika, – stosuje poprawne formy rzeczownika, czasownika, przymiotnika, – odmienia czasownik przez osoby, liczby, rodzaje, czasy, tryby, – nazywa tryby czasownika, – podaje przykłady wyrażeń przyimkowych, – przekształca formy nieosobowe czasownika w formy osobowe, – stosuje stopniowanie regularne przymiotników i przysłówków, – określa rodzaje liczebników.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – określa przypadek rzeczownika w zdaniu, – stosuje poprawne formy liczebnika, – rozpoznaje poszczególne części mowy, – stosuje w praktyce zasady pisowni przyimków prostych i złożonych oraz wyrażeń przyimkowych, – rozpoznaje spójniki, – przekształca czasowniki w formach osobowych na czasowniki w formach nieosobowych, – przekształca zdania z jednego trybu w inny, – stosuje stopniowanie nieregularne przymiotników i przysłówków, – odróżnia rodzaje liczebników.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – określa funkcję części mowy w tekście, – zapisuje bezbłędnie przyimki proste i złożone oraz wyrażenia przyimkowe, – używa poprawnie różnych form odmiennych części mowy, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika, – odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników, – stopniuje bezbłędnie przysłówki i przymiotniki w sposób regularny i nieregularny, – tworzy różne rodzaje liczebników.

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
przypadki, – wie, że przymiotniki i przysłówki się stopniują, – rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy.	rzeczownikiem, – rozróżnia stopnie przymiotnika i przysłówka, – wie, że liczebnik ma rodzaje.			

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
SKŁADNIA				
– odróżnia zdanie od równoważnika zdania, – wie, że w zdaniu jest podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie i okolicznik, – podaje pytania podmiotu i orzeczenia, – rozpoznaje zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, – zna pojęcie zdania	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – wie, czym się różni zdanie od równoważnik zdania, – wie, że jest grupa podmiotu i grupa orzeczenia, – dostrzega związki między wyrazami w zdaniu, – wskazuje w zdaniu podmiot, orzeczenie, przydawkę, – wymienia pytania przydawki, dopełnienia i okolicznika,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania, – rozpoznaje w zdaniu dopełnienie i okolicznik, – rozpoznaje zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, – zna pojęcie szyku wyrazów, – wyodrębnia zdania składowe w zdaniu złożonym.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: – tworzy zdanie i równoważnik zdania, – przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie, – rozpoznaje, jaką częścią mowy jest wyrażony podmiot, a jaką orzeczenie, – rozpoznaje grupę podmiotu i grupę orzeczenia,	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: – poprawnie stosuje zdanie i równoważnik zdania w swoich wypowiedziach, – określa funkcje składniowe części zdania, – tworzy poprawnie związki wyrazowe w zdaniach, – dokonuje poprawnie rozbioru logicznego zdania, – stosuje poprawny szyk

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
SKŁADNIA				
złożonego.	– rozpoznaje związki główne i poboczne, – odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, – odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego.		– odróżnia części zdania i poprawnie je nazywa, – odróżnia przydawkę od dopełnienia i okolicznika, – rozpoznaje związki rządu i przynależności, – sporządza wykres zdania pojedynczego, – stosuje zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte w różnych formach wypowiedzi, – stosuje zasadę kolejności wyrazów w zdaniu pojedynczym, – wyjaśnia, czym się różni zdanie pojedyncze od zdania złożonego.	zdania, – tworzy poprawnie różne rodzaje zdań, – stosuje poprawnie w swoich wypowiedziach zdania pojedyncze i złożone, – przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.

II.4. Ortografia i interpunkcja

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
– zapisuje poprawnie wyrazy często używane, – rozpoczyna wypowiedzenie wielką literą, – rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik, – stosuje kropkę na końcu zdania.	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – zna zasady pisowni wyrazów z *ó*, *u*, *rz*, *ż*, *h*, *ch* i pisowni partykuły *nie* z czasownikami, – zapisuje poprawnie wyrazy, których pisownię wcześniej wyćwiczył, – wie, że należy postawić przecinek, aby oddzielić te same części mowy, – stosuje cudzysłów w tytułach, – używa wykrzyknika, – wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu.	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – zna zasady pisowni wielkiej i małej litery oraz partykuły *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami oraz partykuły *-by* z osobowymi formami czasowników, – stosuje zasady pisowni wyrazów z *ó*, *u*, *rz*, *ż*, *h*, *ch* oraz partykuły *nie* z czasownikami, – oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym, – stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez siebie tekstach.	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: – zna zasady pisowni w zakresie pozostałych zasad ortograficznych, w tym partykuły *nie* z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu najwyższym oraz *-ji*, *-ii*, *-i* w zakończeniach rzeczowników, – zapisuje poprawnie wyrazy w zakresie wprowadzonych zasad ortograficznych, – zapisuje poprawnie wyrazy z *ó* niewymiennym, – zapisuje poprawnie wyjątki w pisowni *rz* po spółgłoskach, – zapisuje poprawnie wyrazy z *rz* i *ż* niewymiennym, – zapisuje poprawnie wyrazy z *h* niewymiennym, – stosuje cudzysłów w celu	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: – zapisuje poprawnie wyrazy z trudnością ortograficzną, – stosuje dwukropek i myślnik w dialogu, – korzysta samodzielnie i sprawnie ze słownika ortograficznego, – redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
			oznaczenia czyichś słów, – używa dwukropka przed wyliczeniem, – określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego.	

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST, OPOWIADANIE				
– rozpoznaje notatkę wśród innych form wypowiedzi, – rozpoznaje dialog, – dostrzega interpunkcję w zapisie dialogu, – wie, co zawiera opis postaci, miejsca, krajobrazu i obrazu, – podejmuje próbę tworzenia opisu postaci, miejsca, – zna pojęcie akapitu,	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: – zna cechy notatki, – rozpoznaje dialog, – zna zasady zapisywania dialogu, – gromadzi słownictwo do opisu postaci, miejsca, obrazu, – tworzy plan opisu postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu,	spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – zapisuje dialog, – tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu na podstawie planu, – wyjaśnia, co to jest akapit, – podaje przykłady argumentu, – tworzy plan ramowy,	spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: – tworzy różne rodzaje notatek, – tworzy dialog, – porządkuje słownictwo do opisu postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu, – tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu,	spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: – tworzy według własnego pomysłu funkcjonalną notatkę, w tym interaktywną, – stosuje poprawną interpunkcję w zapisie dialogu, – samodzielnie tworzy bogaty treściowo opis postaci,

Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	**ocena dostateczna**	**ocena dobra**	**ocena bardzo dobra**	**ocena celująca**
Uczeń				
NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST, OPOWIADANIE				
– zna pojęcie argumentu, – wie, co to jest plan wydarzeń, – wie, czym się różni plan ramowy od planu szczegółowego, – wie, jaką formą wypowiedzi są życzenia, – podejmuje próbę napisania życzeń, – wie, jak wygląda zaproszenie i ogłoszenie, – rozpoznaje elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – zna list, opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym z dialogiem, i charakterystykę jako formy wypowiedzi, – wie, kim są nadawca i adresat, – zna zwroty do adresata, – zna współczesne formy komunikatów, takie jak np. e-mail, SMS.	– wie, co to jest akapit, – wie, co to jest argument, – wie, jak tworzyć plan wydarzeń, – odróżnia plan ramowy od planu szczegółowego, – wie, czym cechują się życzenia, – rozpoznaje zaproszenie i ogłoszenie wśród innych form wypowiedzi, – zna elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – zna elementy listu, – odróżnia nadawcę i adresata, – zna zasady pisowni w zwrotach do adresata, – pisze list prywatny, – tworzy plan opowiadania odtwórczego i twórczego, w tym z dialogiem, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, dialog, – rozróżnia współczesne formy komunikatów, takie jak np. e-mail, SMS.	– wskazuje wymagane informacje w zaproszeniu i ogłoszeniu, – omawia elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – wypowiada się na temat cech listu jako formy wypowiedzi, – podaje przykłady nadawcy i adresata, – omawia zasady pisowni w zwrotach do adresata, – pisze rozwinięty list prywatny, – selekcjonuje informacje, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list, opowiadanie odtwórcze i twórcze, – posługuje się współczesnymi formami komunikatów, takich jak np. e-mail, SMS.	– stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity, – stosuje argumenty w swoich wypowiedziach, – omawia budowę argumentu, – tworzy plan szczegółowy, – układa życzenia, – tworzy zaproszenie i ogłoszenie z dwoma argumentami, – pisze wypowiedź w formie listu i opowiadania z dialogiem o właściwej kompozycji i układzie graficznym, – stosuje akapity, – tworzy współczesne formy komunikatów, zachowując zasady etykiety językowej, – stosuje wiedzę o języku w tworzonych przez siebie formach wypowiedzi.	miejsca, krajobrazu, obrazu o właściwej kompozycji i układzie graficznym, – podejmuje próbę uzasadniania argumentu, – tworzy plan w jednolitej formie: zdania lub równoważniki zdań, – tworzy życzenia i zaproszenie w formie oficjalnej i nieoficjalnej, – tworzy urozmaicone pod względem stylu opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym z dialogiem, – rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.